

**Augustinianum Systema De Gratia Ab Iniqua Bajani, Et
Janseniani Erroris Insimulatione Vindicatum, Sive
Refutatio Librorum Quorum Titulus Bajanismus, Et
Jansenismus Redivivi In Scriptis PP. FF. ...**

Bellelli, Fulgenzio

Monachii [u.a.], 1749

§. IV. Quomodo intelligendus sit textus Pauli ad Rom. 14. Omne autem,
quod non est ex fide, peccatum est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83723](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83723)

§. IV.

Quomodo intelligendus sit textus Pauli ad Romanos XI. 23.
 Omne autem, quod non est ex fide peccatum est.

S U M M A R I U M.

1. Augustinianorum expositionem hujus textus non convenire cum dogmate Baji, sed esse verè catholicam, probatur ex S. Augustino, & aliis.
 2. Ex Theologis.

3. Ex ipsis adversariis.

4. Sententia aliquorum relinquitur intacta.

5. Discrimen inter sententiam Baji, & Augustinianorum.

Expositio textus Apostoli ad Rom. 14. Augustinianorum & dogma Baji, ac inter utrumque discrimen probatur ex Patribus & theologis.

EXponere verba Apostoli ad Rom. 14. *Omne, quod non est ex fide, peccatum est*, de Fide Christiana, aut saltem de fide acquisita in Deum, ita, ut circa eundem opera illorum, qui Deum prorsus ignorant, nec propter illum operantur, bona non sint spectata circumstantia ultimi finis, non est subscribere Bajano dogmati circa infidelium opera, sed est sententia catholica, Augustiniana, atque ab omni censura immunis; tamen Bajanium sit dogma, ita Apostolicam illam sententiam explicare, ut peccatum dicatur quidquid non est ex fide, quæ per dilectionem operatur, & ex gratia sanctificante, aut in se malum & cupiditate infectum atque labefactum, quod non est à laudabili charitate.

1. Aperte hoc sequitur ex præmissis in 2. hujus dissertationis paragrapho; & quisnam est alieujus eruditionis tinctura linitus, qui ignoret expositionem hanc traditam ab Augustino, ab Eminentissimo Norisio cap. 3. Vindicarum §. 4. & cap. 4. §. 5. comprobata fuisse plurimis, & gravissimis monumentis? Augustinum exposuisse Apostolica verba de Fide Christiana, constat ex lib. 3. ad Bonifacium cap. 5. num. 14. de Gestis Pelagii cap. 14. num. 34. contra Julianum lib. 14. cap. 3. num. 24. aliisque ex locis. Certum quoque est, exposuisse eadem Apostoli verba de Fide Christiana S. Prosperum, Fulgentium, aliosque etiam à Sacris Interpretibus laudatos, præsertim ab Augustino Calmet p. 117. editionis Venetæ. Nec aliud doctissimus interpres ait adversus Augustinianam expositionem, nisi hanc litteralem non esse; quod parum, aut nihil nostra refert, modo Augustini explicatio non refutetur, quam Vindex Norisius sartam tectamque esse commonstrat. Verba enim, de quibus est sermo, accipere de operibus eorum, qui fide sunt

R. P. Berti Theol. Tom. IX.

destituti, & in quibus non accedente supremæ gratiæ illustratione, nihil est laudis, Magnus Leo serm. 2. de Jejunio Pentecostes, ubi ait: *Apud nos fides sanctificat etiam manducantem; apud Paganos infidelitas polluit jejunantem*: unde extra Catholicam Ecclesiam nihil est integrum, nihil castum, dicente Apostolo: *Omne, quod non est ex fide, peccatum est*. Prosper in Epistola ad Rufinum scribens: *Omne quod non est ex fide, peccatum est; ut scilicet intelligat justitiam infidelium non esse justitiam, quia sordet natura sine gratia*; atque in Carminè de Ingratis cap. 16.

*Omne etenim probitatis opus, nisi semine vera
 Exoritur fidei, peccatum est, inque reatum
 Vertitur, & sterilis cumulat sibi gloria penam.*

Julianus Pomerius lib. 3. de Vita Contemplativa cap. 1. ubi postquam asseruit virtutes infidelium esse vitia virtutem imitantia, & in tantum declinari, ut nihil eis profuisse credantur, *Et quid dico (inquit) nihil profuerunt? Imo etiam nocuerunt, dicente apostolo: Omne quod non est ex fide, peccatum est*. His adde Bonifacium II. in Epistola ad Sanctum Hilarium Arelatensem, S. Fulgentium cum Synodo PP. Byzacenorum in Sardinia Esulum, Pontificale Romanum in Ordinatione Subdiaconi: de quibus plura præcitatis in locis Augustinianæ doctrinæ Vindex clarissimus. Prætermittenda non sunt verba S. Remigii, & Eccl. Lugdunensis in libro de tribus Epistolis cap. 22. pag. collect. Maguini 105. *Verè enim mortua sunt omnia opera infidelium, non solum quando aperte vitii & peccatis serviunt, sed etiam quando naturalè bono, in quantum omnipotens creator tribuit,*

tribuit, instigati, vel naturali lege com-
moniti, quæ quotidie in cordibus eorum
clamat: Quod tibi non vis, alii ne fece-
ris: Et omnia quæcunque vultis, ut fa-
ciant vobis homines, & vos eadem faci-
te illis; quædam bona opera, & velut
quasdam virtutes habere, atque exercere
videntur; quia fidem Dei, & Christi ejus,
vel ignorantes, vel odio habentes, aut et-
iam persequentes, quod ex illa fide non
operantur, omnino nec bonum opus, nec
vera virtus esse potest, quæ non procedit
ex radice veritatis & bonitatis. Dum
enim illa ipsa, quæ secundum homines vi-
dentur esse bona opera, nequaquam vera
fide ad Dominum referuntur, quem igno-
rant, nec propter eum agunt, sed aut pro-
pter quamdam honestatem, qua inter ho-
mines magni videantur, vel propter cupi-
ditatem alicujus commodi temporalis;
ipsa impietate infidelitatis, ipsa inflatio-
ne elationis, ipsa perversitate cupiditatis,
ita immunda & inquinata sint omnia,
ut apud Deum non virtutes, sed vitia ju-
dicentur. Unde Apostolus ait: Omne
quod non est ex fide, peccatum est, &c.

2. Quoniam vero ipse quoque Norisius
Probatio se- tanquam Bajanista traductus fuit, quasi
cunda ex Theologis. Apostolicam sententiam de Fide divina
& habituali exposuerit: in refutatione
illata sibi Bajani erroris calumniæ, recte
de accusatoris fide expostulat, cum nul-
libi revera explicaverit Apostoli textum
de Fide divina habituali: atque impo-
stura hujusmodi denudata, omnem à se
calumniam amoveret productis verbis Ma-
cedi ex tom. 2. Collat. pag. 597. Quo-
niam hæc expositio loci Pauli impugna-
tur ab omnibus contraria doctrinæ aucto-
ribus, imò & erroris à nonnullis audacio-
ribus accusatur, quales sunt recentiores
quidam PP. GALLI, quorum duo errorem
appellant; præterquam quod ego in Cor-
tina olim aliquos pro ea Patres, ac inter
eos Magnum Gregorium, & Bernardum
produxi: remitto lectorem ad eruditissi-
mum P. Henricum Noris, qui in ea,
quam superius laudavi, Pelagiana Histo-
ria, in Vindiciis cap. 4. §. 5. evidenter
ostendit, eam esse Ecclesiæ, Pontificum,
& Patrum locum illum Pauli de fide pro-
ut est virtus Theologica intelligentium.
Vide eundem P. Macedo in Cortina pag.
222. 229. & in Appendice ejusdem Ope-
ris pag. 72. ubi productis quibusdam S.
Bernardi testimoniis Augustinianæ inter-
pretationi coherentibus, Fremant, in-
quit, ac frendeant adversarii. Nemo
citra fidem, sine aliqua gratia rectum quid
& honestum agit. Quidquid id erit, à
gratia & fide erit. Peccabit qui prorsus

destituetur fide. Ita non Augustinus mô-
do, & Gregorius, sed Bernardus etiam
docuit. Neque hinc sequitur singulos in-
fidelium actus, & omnes actus peccata esse:
sed peccatum esse quidquid sine fide aliqua,
& gratia faciunt. Nam omne quod non
est ex fide, peccatum est.

Possumus ipsos adversarios nostros in
testimonium arcessere. Qui enim ad-
versus Norisium edidit sub nomine Bru-
nonis Neuffer Prodrumium Velitarem,
appellat quidem bardum, stultum, &
emota mentis hominem, qui censet Au-
gustinianam interpretationem Synodali
judicio definitam; at negare non aude-
t nonnullos acceperisse Paulinum locum de
Fide Divina; & lib. 1. cap. 6. num. 9.
hæc scribit: Itaque quod hic locus de
Christiana fide, in literali sensu non in-
telligatur, communis Doctorum & Inter-
pretum sententia est, non tamen de fide
certa; quod vero de fide divina intelliga-
tur in literali sensu, probabilis aliquorum
sententia est, quamquam minus probabilis,
& nullatenus de fide; aliquorum, inquam,
sed paucorum, si cum eorum numero con-
ferantur, qui secus sentiunt. In his ta-
men verbis duo notanda sunt: primum,
nec Norisium, nec nostratum aliquem
affirmasse, Augustinianam Paulinæ sen-
tentia expositionem de fide tenendam
esse: alterum, non esse paucos, qui illam
sectantur, atque amplectuntur. Quare No-
risius in suis præcitati Prodrumii castiga-
tionibus ait: Non dico definitum, sed non
perperam dictum contendo contra Marti-
nomum. Et infra: Omnes Episcopi id di-
cunt ex sententia Ecclesiæ Romanæ: mul-
ti tamen secus ipsi tenent, qui scriptis
aliud tradidere. Igitur hi etiam, qui
sententiam nostram ausi sunt Bajani dog-
matis insimulare, sibimet parum constan-
tes illam saltem probabilem fateri cogun-
tur, bardi ipsi, & mentis emotæ, & ea,
quibus laborant, vitia aliis attribuen-
tes.

Contra nos opinionem illorum Theo-
logorum, qui Paulina verba non de fide
Divina, sed de conscientia, sive ut inquit
Schola, judicio practico, & rationis di-
stamine, accipienda esse contendunt,
nulla animadversione insectamur, &
unumquemque in proprio sensu sinimus
abundare: quamquam & jure conten-
dere possumus, illam conscientiam non
esse undique rectam, quæ aliquo super-
næ gratiæ lumine non dirigitur, ideoque
ad concordiam revocari posse Augustini,
aliorumque specietenus diversam expo-
sitionem. Videtur enim mihi utramque
com-

3. Probatio ter-
tia ex Theo-
logis Adver-
sariis.
Bruno Neuf-
ser pag. 33.

Animadver-
siones Norisii
sunt propria
ipsius manu
apposita Con-
dici Biblio-
theca Ange-
lica, ut alio
in loco mo-
nui.

4. Sententia a-
liquorum
relinquitur
intacta.

3. Anselm. in complecti S. Anselmus, dum inquit: Epist. ad Rom. cap. 14. pag. edit. Colon. ensis, 109. Seripandus e- Velut si quis (verbi gratia) castitatem dir. Neapolis. crederet esse malum, & viveret castus, pag. 241.

profecto peccaret. Et propterea omnis infidelium vita peccatum est, nihilque bonum est sine summo bono. Ubi enim deest agnitio aeternae & incommutabilis veritatis, falsa virtus est etiam in optimis moribus. Vide Seripandum in Epistolas Pauli.

Sententia Baji.

Cum itaque Augustiniana Interpretatio expungi & stigmati notari non debeat; ex alio autem capite sub Bajanis articulis lateat dogma veneficum: dicendum est Michaeli Bajum, ubi affirmavit omnia infidelium opera esse peccata, peccatum accepisse pro eo, quod intrinsecus malum est, atque à cupiditate corrumpitur; ac praeterea in infidelibus ante fidem perfectam, & in impiis ante gratiam sanctificantem, nullam fidem in-

choatam, nullam supernam illustrationem, nullamque bonam voluntatem admisisse, ut recte & honeste operentur. A quo nefario dogmate plurimum discrepat sententia nostra, quae in infidelibus agnoscit complura bona opera ex fide quadam inchoata, & ex gratia, qualis fuit in Cornelio, priusquam ab Apostolo Petro Christiana fide imbueretur: complura item, quae licet spectata circumstantia ultimi finis non bene fiant, non semper tamen à noxia cupiditate procedunt, ut saepenumero dictum est. Quamobrem Philippus Van-Waure in Opusculo, cui titulus, *Divinus Gratiae Prædicator Apostolus per se docens Romanos*, cap. 14. præmissa, atque illustrata sententia nostra, *Sit prohibita*, inquit, *in sensu Bajano male contorta Augustini sententia; non est talis simpliciter, nec ut Augustiniana. Ne igitur propter Bajum eripi sinamus nobis Augustinum: neque enim non est pro patria miles armandus quia contra patriam nonnulli arma sumpserunt.*

Sententia Augustinianorum.

Edit. Lovaniæ ann. 1688.

§. V.

De Augustiniana interpretatione verborum Apostoli, Sive ergo manducatis, &c.

S U M M A R I U M.

1. Discrimen sententiæ Augustinianorum à Bajismo probatur.
2. 3. 4. Confirmatur ex S. Augustino, Basilio, & D. Thoma.
5. Falsa sequela Anonymi, & roboratur Authoris sententia ex Cardinale Bona.
6. Declaratio Erroris Baji.

7. 8. Confirmatio Sententiæ Augustinianæ.
9. Eadem Sententia probatur ex universa facultate Theologica Lovaniensi, cujus sententia.
10. Est media inter sententiam D. Thomæ, & Baji.

Sententia Augustinianorum & discrimen à Bajismo.

EXponere verba Apostoli 1. ad Corinth. x. 31. *Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite*, & quæ habentur cap. XVI. 14. *Omnia vestra in charitate fiant*, non de consilio, sed de præcepto, quo unusquisque deliberate agens teneatur opera sua virtualiter referre in Deum finem ultimum, adeo, ut opera, quæ ita non referuntur, non sint bene facta, nec bona secundum omnem rationem; exponere, inquam, hoc modo verba Apostoli, non est consentire Bajo singula infidelium opera damnanti, sed est Catholicam, Augustinianam, atque, ut nos arbitramur, verissimam tenere sententiam: quamquam Bajani sint, qui censent omnia opera deliberata in Deum referenda esse *per charitatem* ba-
R. P. Berti Theol. Tom. IX.

bitualem, aut quæcunque à charitate non procedunt, esse *intrinsecus* peccata, & à cupiditate viciari.

De præcepto enim referendi omnia opera deliberata in Deum interpretantur Apostolica verba Augustiniani Theologi, quos commemoravi §. 2. num. 2. & 3. Lege unum, vel alterum, puta Joannem Libens in *Quæstionibus selectis* cap. 3. Aurelium Piette de *Actibus Humanis* q. 1. Leonardum Vanroy q. 2. ac percipies nostrates singulos tradere, quod revera teneamur actiones omnes deliberatas in Deum ultimum finem referre, idque demonstrare pluribus argumentis: inter quæ præcipua sunt, quæ petuntur ex præcepto diligendi Deum super omnia, ex præcatis Pauli-

I. Propositio ac probationes.